

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

KLASA: UP/I 034-03/18-04/020
URBROJ: 580-16/122-2021-013
Zagreb, 30. prosinca 2021.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 13. stavka 2., članka 20. stavka 1. podstavka 5. Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 117/17.) te članka 23. stavka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 52/21.), u upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti protiv Poljoprivrednog prehrambenog koncerna Valpovo društvo s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Valpovu, Antuna Branka Šimića 27, zastupano po predsjedniku uprave I. M. iz [...], [...]. [...]. [...]/[...], radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u vezi sadržaja i načina provedbe otkupa žitarica, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: dr.sc. Mirta Kapural, dipl. iur., predsjednica Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednice Vijeća, mr.sc. Ljiljana Pavlic, dipl. oec. i Denis Matić, dipl. iur., članovi Vijeća, sa sjednice 47/2021., održane 30. prosinca 2021., donosi sljedeće

RJEŠENJE

- I. Postupak u ovoj upravnoj stvari se obustavlja, jer više ne postoje zakonske pretpostavke za daljnje vođenje postupka.
- II. Ovo rješenje objavit će se na mrežnoj stranici Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, pri čemu će poslovne tajne sadržane u rješenju biti izuzete od javne objave.

Obrazloženje

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) 6. srpnja 2018. dostavila je trgovačkom društvu Poljoprivredno prehrambeni koncern Valpovo društvo s ograničenom odgovornošću (dalje u tekstu: PPK Valpovo ili stranka) obavijest o pokretanju upravnog postupka po službenoj dužnosti temeljem Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“ broj 117/17., dalje u tekstu: ZNTP) te Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09., dalje u tekstu: ZUP). Obaviješću o pokretanju upravnog postupka po službenoj dužnosti od 6. srpnja 2018. (dalje u tekstu: obavijest od 6. srpnja 2018.) stranka je bila obaviještena kako se upravni postupak po

službenoj dužnosti pokreće radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi radi zaštite javnog interesa, a u vezi sadržaja i načina provedbe otkupa žitarica. Naime, AZTN je 4. srpnja 2018. zaprimio anonimno telefonsko priopćenje (o čemu je sastavljena službena zabilješka) fizičke osobe koja nije željela biti evidentirana zbog straha od budućeg poslovanja koje bi se na nju moglo negativno odraziti, kojom prilikom je ista navela kako PPK Valpovo u svojim silosima u uvjetima otkupa žitarica ne navodi cijenu proizvoda niti način izračuna cijene. Uvažavajući navode anonimne predstavke od 4. srpnja 2018. te iste dovodeći u vezu s drugim obavijestima s kojima je AZTN u navedenom razdoblju raspolagao (saznanja AZTN-a koja proizlaze iz napisa objavljenih u medijima o činjenici početka otkupa pšenice roda 2018. – objava: www.agroklub.com od 4. srpnja 2018.) upućivale su na potrebu pokretanja upravnog postupka radi zaštite javnog interesa. AZTN, kao pravna osoba s javnim ovlastima, je dužan paziti u okviru svoga djelokruga, odnosno provedbe ZNTP-a, na zaštitu javnog interesa, pa s tim u vezi radi ostvarivanja svoje zadaće, odnosno provođenja ZNTP-a, uzimati u obzir i predstavke odnosno druge obavijesti uključivo i one anonimnog karaktera koje upućuju na potrebu zaštite javnog interesa, slijedom čega je AZTN pokrenuo protiv PPK Valpova upravni postupak po službenoj dužnosti na temelju odredbe članka 13. i članka 14. ZNTP-a, u vezi članka 42. stavka 1. ZUP-a, a primjenom članka 5. stavaka 1. i 3. ZNTP-a.

Uvodno potrebno je ukazati na to kako je odredbama članka 23. stavka 3. i 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine, broj 52/21., dalje u tekstu: ZID ZNTP) koji je na snagu stupio 1. rujna 2021., određeno da će se postupci započeti do stupanja na snagu tog Zakona nastaviti i dovršiti prema odredbama ZNTP-a, kao i da će se u upravnim sporovima pokrenutim protiv odluka AZTN-a, donesenih na temelju odredbi ZNTP-a, primjenjivati zakon na temelju kojeg su donesene pobijane odluke. U tom smislu, ovaj se upravni postupak, koji je pokrenut 2018., dakle prije stupanja na snagu ZID ZNTP-a, vodi i dovršit će se primjenom odredbi ZNTP-a.

1. Utvrđivanje propisane visine ukupnoga godišnjeg prihoda otkuplivača PPK Valpovo

Postojanje značajne pregovaračke snage procesna je pretpostavka za ocjenu o tome primjenjuje li se ZNTP na pojedinog trgovca, otkuplivača i/ili prerađivača kao subjekta u lancu opskrbe hranom. Procesne pretpostavke okolnosti su od čijeg postojanja ovisi dopustivost pokretanja upravnog postupka utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi, raspravljanje u upravnom postupku i donošenje meritorne odluke.

Stoga je prije samog pokretanja upravnog postupka po službenoj dužnosti, protiv PPK Valpovo, bilo potrebno utvrditi prelazi li ukupan godišnji prihod otkuplivača PPK Valpovo i ukupan godišnji prihod s njim povezanih društava ostvaren u Republici hrvatskoj iznos od 50.000.000,00 kuna, koji je člankom 3. stavkom 3. ZNTP-a propisan kao uvjet da bi se smatralo da otkuplivač ima značajnu pregovaračku snagu u smislu ZNTP-a, pa dobavljačima može nametnuti nepoštene trgovačke prakse.

Prema odredbi članka 3. stavka 5. ZNTP-a u ukupan prihod iz stavka 2. članka 3. ZNTP-a, ne uračunava se prihod koji je ostvaren prodajom robe odnosno pružanjem usluga između povezanih osoba (društava unutar grupe).

Iz definicije povezanih društava iz članka 2. stavka 1. k) ZNTP-a, razvidno je kako ta povezanost ne uključuje samo povezanost prema Zakonu o trgovačkim društvima („Narodne novine“ br. 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11., 111/12., 68/13., 110/15., 40/19., dalje u tekstu: ZTD), već je na temelju računovodstvenih propisa relevantna i povezanost putem fizičkih osoba koje sudjeluju u udjelničarskim, nadzornim ili upravljačkim strukturama poduzetnika, ili druga vrsta povezanosti u smislu računovodstvenih propisa.

Članak 2. I) ZNTP-a prihode definira kao ukupne prihode odnosno primitke otkupljivača i/ili prerađivača ili trgovaca i njihovih povezanih društava ostvarene u Republici Hrvatskoj i iskazane na posljednjem predanom financijskom izvješću. Kako bi utvrdio ima li otkupljivač PPK Valpovo značajnu pregovaračku snagu u smislu ZNTP-a, a kako bi se u odnosu na njega mogao voditi upravni postupak po službenoj dužnosti, AZTN je izvršio uvid, elektroničkim putem, u sudski registar kao i u Registar godišnjih financijskih izvještaja. U trenutku pokretanja upravnog postupka posljednje predano godišnje financijsko izvješće bilo je ono za 2017. godinu.

S ciljem utvrđivanja postojanja značajne pregovaračke snage na temelju zadnjeg predanog godišnjeg financijskog izvješća u trenutku pokretanja ovoga upravnog postupka, izvršen je uvid u Registar godišnjih financijskih izvješća za PPK Valpovo, i to u Godišnje izvješće, Revizorsko izvješće s prilogima i bilješkama te Odluku o raspodjeli dobiti ili pokriću gubitka za 2017.

Nadalje, utvrđeno je da je PPK Valpovo u 2017. godini ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 118.256.847,00 kuna, u 2018. godini 102.737.637,00 kuna, u 2019. godini 149.342.277,00 kuna, te u 2020. godini 166.218.467,00 kuna.

Prema dostupnoj financijskoj dokumentaciji (sukladno Godišnjem izvješću za godinu završenu na dan 31. prosinca 2017., zajedno s Izvješćem neovisnog revizora) te prema podacima iz sudskog registra, PPK Valpovo je u 2017. godini bilo vlasnički povezano sa Žito zajednicom d.o.o. koja ima ukupni prihod od 410.708,00 kuna. Kako je stranka tijekom postupka dostavila u svojim očitovanjima i dokumentaciji, s njima su povezani također i Žito d.o.o. i PP Orahovica d.o.o. Na temelju podataka o ukupnim prihodima, utvrđeno je da je u 2017. Žito d.o.o., Đakovština 3, 31000, Osijek, ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 1.769.026.149,00 kuna, a PP Orahovica d.o.o., Pustara 1, 33513, Zdenci, je ostvarila ukupne prihode u iznosu od 147.254.637,00 kuna.

Slijedom navedenog, AZTN je utvrdio kako se PPK Valpovo može smatrati otkupljivačem sa značajnom pregovaračkom snagom u smislu ZNTP-a.

2. Obavijest o pokretanju upravnog postupka od 6. srpnja 2018. te daljnji tijek ispitnog postupka – pribavljanje podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja

AZTN je u obavijesti o pokretanju upravnom postupku po službenoj dužnosti od 6. srpnja 2018. (dalje u tekstu: obavijest od 6. srpnja 2018.) obrazložio stranci kako smatra da su navodi iz anonimnog telefonskog priopćenja od 4. srpnja 2018., o tome da stranka u svojim silosima u javno objavljenim uvjetima otkupa žitarica uopće ne navodi cijenu proizvoda niti način izračuna cijene, dostatni da AZTN kao tijelo nadležno za provedbu ZNTP-a, pokrene upravni postupak po službenoj dužnosti na temelju odredbe članka 13. i članka 14. ZNTP-a, u vezi članka 42. stavka 1. ZUP-a, a primjenom odredbe članka 5. stavaka 1. i 3. ZNTP-a.

Naime, ZNTP je stupio na snagu 7. prosinca 2017., dok je u punoj primjeni od 1. travnja 2018., te kao prisilan propis, određuje obvezu postojanja pisanog ugovora između dobavljača i otkupljivača poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, s određivanjem minimuma bitnih odredbi koje su propisane člankom 5. ZNTP-a, među kojima je i odredba o cijeni proizvoda i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, te ta odredba, kao i sve druge odredbe, u smislu Zakona moraju biti (obvezno) određene u samom ugovoru, moraju biti jasne i razumljive. Početkom pune primjene ZNTP-a, svi su subjekti u lancu opskrbe hranom, pa tako i stranka, imali obvezu svoje poslovanje, temeljeno na ugovorima u pisanom obliku, uskladiti s odredbama zakona, kako u odnosu na sadržaj ugovora, tako i na njegovu provedbu. Međutim, u članku 5. stavku 3. ZNTP-a, predviđena je iznimka kada nije potreban pisani ugovor između otkupljivača i/ili prerađivača i njihovih dobavljača i to u slučaju kada proizvođač (dobavljač)

prihvati narudžbu otkupljiivača na temelju njegovih javno objavljenih uvjeta koji su obvezujući i koji se prilažu otkupnom bloku te sadržavaju sve sastojke koji su prethodno navedeni u članku 5. stavku 1. točki 1. do 5., osim odredbe o trajanju ugovora. Također, potrebno je navesti kako ZNTP predviđa još jednu iznimku od obveze pisanog ugovora, a koja je također predviđena člankom 5. stavkom 3. ZNTP-a, kojom odredbom je propisano kako pisani ugovor nije potreban ako proizvođač i otkupljiivač imaju sklopljen ugovor o zajedničkoj proizvodnji koji u sebi sadržava sve nužne elemente pisanog ugovora navedene u članku 5. stavku 1. točke 1. do 6. ZNTP-a. Iznimka od pisanog oblika ugovora dopuštena je i u smislu odredbe članka 5. stavka 4. ZNTP-a, odnosno u slučaju kada proizvođač isporučuje proizvod otkupljiivaču koji je zadruga, a njen član je taj proizvođač, ako statut te zadruge ili pravila i odluke u pisanom obliku, utvrđeni statutom ili izvedeni iz njega, sadržavaju odredbe koje su po sadržaju u skladu s odredbama koje članak 5. stavak 1. ZNTP-a propisuje kao bitan sadržaj ugovora, koji je nužan da bi ugovor bio valjan.

Stoga, nedostatak bilo kojeg od gore navedenih obveznih sastojaka ugovora, odnosno javno objavljenih uvjeta otkupa, u smislu odredbi članka 5. stavka 1. i stavka 3. ZNTP-a je dostatna indicija da AZTN po službenoj dužnosti pokrene postupak radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi, a radi zaštite javnog interesa.

U predmetnom upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti stranka je bila obaviještena kako će AZTN ispitati sve elemente koji se odnose na sadržaj poslovnog odnosa, tj. otkupa i trgovine žitaricama, zbog čega je u okviru ispitnog postupka AZTN prikupljao podatke, dokumentaciju i pisana pojašnjenja na temelju ovlasti iz članka 17. stavka 1. ZNTP-a, pa je tako u okviru obavijesti od 6. srpnja 2018. zatražio od stranke dostavu pisanog očitovanja i materijalne dokumentacije koja se odnosi na dostavu svih javno objavljenih uvjeta otkupa žitarica u svim silosima u kojima stranka posluje, a koji su javno objavljeni nakon pune primjene ZNTP-a, tj. nakon 1. travnja 2018. Nadalje, AZTN je zatražio da se dostave i svi računi i/ili otkupni blokovi dobavljača žitarica od kojih je otkupljen poljoprivredni ili prehrambeni proizvod povodom javno objavljenih uvjeta otkupa žitarica i to u razdoblju od tzv. pune primjene ZNTP-a, tj. od 1. travnja 2018. pa sve do dana obavijesti od 6. srpnja 2018. Također, AZTN je zatražio od stranke i popis svih dobavljača od kojih je stranka kao otkupljiivač vršila otkup i trgovinu žitarica u razdoblju od 1. travnja 2018., kao i očitovanje na okolnost ukoliko je stranka nakon 1. travnja 2018. poslovala s dobavljačima žitarica temeljem ugovora koji su sklopljeni u pisanom obliku da dostavi na uvid popis onih dobavljača s kojima je zaključen pisani ugovor o otkupu, odnosno pisani ugovor o kupoprodaji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (tj. žitarica).

Stranka je u otvoreno roku postupila po zahtjevu AZTN-a iz dostavljene joj obavijesti od 6. srpnja 2018., te je pojasnila kako je javnu objavu uvjeta otkupa žitarica za 2018. sa svim potrebnim podacima kako to nalaže ZNTP, objavila najprije za otkup ječma, a potom i za otkup pšenice, slijedom čega je dostavila:

- javno objavljene uvjeta otkupa - pšenice rod 2018. od 12. srpnja 2018.;
- javno objavljene uvjete otkupa - merkantilnog ječma rod 2018. od 6. srpnja 2018.;
- primjerak ugovora o prijemu pšenice u plog (uslužna meljava) sklopljenog 2. kolovoza 2017. između dobavljača F. S. i PPK Valpova, te
- popis dobavljača od kojih je stranka kupila žitarice u razdoblju od 1. travnja 2018. do dana obavijesti od 6. srpnja 2018.

U svom prvom očitovanju, stranka je pojasnila kako kod kupoprodaje žitarica u razdoblju od 1. travnja 2018. do 6. srpnja 2018. razlikuje dva osnovna tipa transakcije:

- a) kupovina žitarica (kukuruz) temeljem ponuda vlasnika žitarica koji su robu imali uskladištenu u silosu (u silosu koji se nalazi u vlasništvu i/ili posjedu PPK Valpova) stranke još od vremena žetve 2017. godine, te

- b) kupoprodaja pšenice roda 2017. od vlasnika poljoprivrednog i/ili prehrambenog proizvoda koji su navedenu pšenicu skladištili u silosu koji se nalazi u vlasništvu i/ili posjedu stranke nakon dovršetku žetve pšenice roda 2017.

U pogledu očitovanja pod točkom b), stranka je pojasnila kako je s navedenim vlasnicima robe, PPK Valpovo imao potpisan Ugovor o prijemu pšenice u polog (uslužna meljava), a primjerak takovog ugovora dostavlja na uvid (sklopljenog s dobavljačem F. S.). Dodatno stranka je pojasnila kako navedene ugovore vlasnici robe nisu realizirali u roku koji je bio tim ugovorom predviđen, zbog čega su izrazili želju da preostale količine pšenice prodaju PPK Valpovu prema tada važećim tržišnim uvjetima. Stranka napominje kako je riječ o sedam dobavljača, s ukupnom količinom od [...] kg pšenice, a što čini svega 0,03% pšenice zaprimljene u silosu PPK Valpova u 2017 godini.

Nadalje, stranka se u svom dopisu očitovala kako je u odnosu na izvršenje kupoprodaje kukuruza (gore navedeno pod točkom a) s vlasnicima toga poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda dogovorila kupnju navedene roba prema tadašnjim tržišnim uvjetima.

U upravnom (ispitnom) postupku radi utvrđenja svih okolnosti i činjenica bitnih za razjašnjenje pravog stanja stvari te nakon što je AZTN u otvorenom roku zaprimio podnesak u kojem je stranka dala svoje očitovanje vezano za dostavljenu joj obavijest od 6. srpnja 2017., AZTN je pozivom na odredbu članka 17. stavak 1. ZNTP-a zatražio dopunu očitovanja radi utvrđenja svih odlučnih činjenica i okolnosti vezanih za realizaciju poslovnih odnosa. Dakle, predmetom upravnog postupka bilo je ispitivanje odlučnih činjenica kako bi se moglo nesporno utvrditi jesu li javno objavljeni uvjeti otkupu žitarica sastavljeni u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a, te jesu li konkretni kupoprodajni ugovori usklađeni s odredbom članka 5. stavka 1. točke 1. do 6. ZNTP-a. Ujedno, predmetom upravnog postupka bila je i analiza je li stranka svojim dobavljačima izvršila plaćanje za preuzete poljoprivredne i prehrambene proizvode, odnosno jesu li plaćanja za preuzete proizvode od strane PPK Valpova izvršena u zakonskim rokovima koji ne mogu biti dulji od 60 dana od dana primitka poljoprivrednog i/ili prehrambenog proizvoda koji je predmet isporuke, odnosno koji ne mogu biti dulji od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji je predmet isporuke.

Stoga AZTN je pozivom na odredbu članka 17. stavka 1. ZNTP-a zatražio dopunu očitovanja i to dopisom od 31. kolovoza 2018., zatraživši da stranka dostavi na uvid ugovornu dokumentaciju u odnosu na 4 dobavljača koje je AZTN odabrao metodom uzorka i to temeljem prethodno dostavljenog popisa dobavljača s kojima je stranka zaključila kupoprodajne ugovore u razdoblju od 1. travnja 2018. do 6. srpnja 2018., pri čemu su dobavljači bili razvrstani po kriteriju jedan dobavljač trgovačko društvo, jedan dobavljač fizička osoba te dva dobavljača OPG-a.

Tako je AZTN zatražio na uvid ugovornu dokumentaciju (dakle ugovore, anekse tim ugovorima, eventualne priloge ugovorima te drugu popratnu dokumentaciju u razdoblju od dana dan stupanja na snagu ZNTP-a (7. prosinca 2017.) do dana usklađenja ugovora (1. travnja 2018.) u smislu odredbe članka 32. ZNTP-a, te istovrsnu dokumentaciju koja je važila u razdoblju od 1. travnja 2018. do 6. srpnja 2018. Dodatno, AZTN je u odnosu na istovjetne dobavljače zatražio da stranka dostavi i analitičku karticu ili drugi istovrstan financijsko-računovodstveni dokument za razdoblje od 1. travnja 2018 do 6. srpnja 2018., kako bi se na temelju tog podatka mogao utvrditi broj računa, datum izdavanja računa dobavljača otkupljivaču, datum plaćanja otkupljivača dobavljaču te drugi podaci koji se odnose na naziv otkupljenog artikla, količinu, mjernu jedinicu, te iznos u naznačenoj valuti. Nadalje, AZTN je zatražio da stranka dostavi na uvid podatak o broju dobavljača ječma odnosno pšenice, s kojima je ostvaren poslovni odnos na temelju javno objavljenih uvjeta otkupa koje je stranka istaknula te dostavila u prilogu svog tzv. prvog očitovanja i to za daljnje razdoblje, tj. za razdoblje od 6. srpnja 2018. do 31. kolovoza 2018. (u odnosu na podatak o otkupu ječma), odnosno za razdoblje od 12. srpnja 2018. do 31. kolovoza 2018. (u odnosu na podatak o

otkupu pšenice), uz dostavu analitičkih kartica za tako navedene dobavljače. Zaključno, u dopisu od 31. kolovoza 2018., AZTN je zatražio da stranka dostavi na uvid ugovore o skladištenju u odnosu na vlasnike žitarica (kukuruz) koji su svoju robu ponudili stranci na otkup te eventualno i u odnosu na one dobavljače s kojima je stranka prethodno bila zaključila tzv. ugovor o uslužnoj meljavi.

Stranka je u otvorenom roku postupila u skladu s zahtjevom AZTN-a te je dana 21. rujna 2018. dostavila ugovore o kupoprodaji koje sklopila s (prethodno odabranim) dobavljačima -T. [...]. Đ. (ugovor o kupoprodaji sklopljen 10. travnja 2018. u odnosu na proizvod eko zobi rod 2017.), [...]. F. S. (ugovor sklopljen 28. lipnja 2018. u odnosu na proizvod merkantilna pšenica rod 2017.), [...]. M. Lj. (ugovor sklopljen 21. svibnja 2018. i to u odnosu na proizvode – pšenicu roda 2017. i kukuruz roda 2017.), s dobavljačem M. B. Z. (ugovor koji je zaključen 28. svibnja 2018. u odnosu na proizvod pšenicu roda 2017.). U odnosu na ove dobavljače stranka je pojasnila kako je u konkretnom slučaju riječ o kupoprodaji žitarica roda 2017., a koje su prethodno bile uskladištene u silosnim kapacitetima PPK Valpova zbog čega s ovim dobavljačima niti nisu sklopljeni ugovori o skladištenju, već su se primjenjivali uvjeti uskladištenja, ulaza, izlaza i sušenja koji su važili za proizvodnu 2017. godinu, a s kojima su ovi dobavljači bili upoznati te su na iste i pristali. U odnosu na imenovane dobavljače stranka je dostavila račune i primke zajedno sa konto karticama partnera (stranka je dostavila slijedeću dokumentaciju : za dobavljača T. [...] Đ. račun broj 115/1/1; za dobavljača [...] M. Lj.: račune broj 5/IF/1 i 6/IF/1); za dobavljača M. B. Z.: primka broj 2018-000010; te u odnosu na dobavljača [...] F. S.: račun 5-BI-1). Nadalje, stranka je dostavila na uvid financijsko - računovodstvenu dokumentaciju za one dobavljače s kojim je poslovala temeljem javno objavljenih uvjeta o otkupu ječma roda 2018., kao i za one dobavljače s kojima je stranka poslovala temeljem javno objavljenih uvjeta o otkupu pšenice roda 2018. Za te dobavljače stranka je dostavila analitičke kartice i drugu dokumentaciju iz koje su vidljivi podaci o vrsti robe, količini, mjernoj jedinici i cijeni koja je određena sukladno parametrima kvalitete u vidu proteina i hektolitra. Tako je za dobavljača B. [...] dostavljen račun 78/1/1; za dobavljača [...] Š.-N. dostavljeni su računi 1/18 i 3/18; za dobavljača P. c. [...] dostavljeni su računi 471/VP1/1 i 473/VP1/1; za dobavljača A. [...] dostavljen je račun 2385/1/1; za dobavljača B. [...] dostavljen je račun 10 2018/1/1; za dobavljača E. [...] dostavljen je račun 3/2/5; za dobavljača [...] B. M. dostavljen je račun 2-SA1-1; za dobavljača [...] B. S. dostavljen je račun 1-SB1-1; za dobavljača [...] D. M. dostavljen je račun 5/1/1; za dobavljača [...] F. M. dostavljen je račun 3-HA1-1; za dobavljača [...] I. C. dostavljen je račun 2/1/1; za dobavljača [...] I. K. dostavljen je račun 18-VA1-1; za dobavljača [...] L. J. dostavljen je račun 006/1/1; za dobavljača R. p. o. dostavljen je račun 16/1/4; za dobavljača V. [...] dostavljen je račun 77/1/1. Također, u prilogu navedenog očitovanja stranke dostavljeni su i Cjenik uskladištenja, ulaza, izlaza i sušenja merkantilne pšenice roda 2017., te Cjenik uskladištenja, ulaza, izlaza. i sušenja merkantilnog ječma roda 2017.

Zaključno, iz sadržaja pisanog očitovanja stranke u bitnome proizlazi kako se otkup u pravilu vrši nakon predavanja robe u silose te nakon izvršenog obračuna kvalitete predanih roba za svakog dobavljača i za svaku kulturu ako objavljeni uvjeti otkupa odgovaraju dobavljaču, isti dolazi sklopiti ugovor o kupoprodaji za predanu robu. U nekim slučajevima stranka traži informaciju od dobavljača o namjeri kupoprodaje kako bi mogli planirati i pripremiti potrebnu sirovinu za proizvodnju. S obzirom na to da je riječ o žitaricama roda 2017. koje su bile uskladištene u silosima stranke, nisu sklapani ugovori o skladištenju, nego su se primjenjivali uvjeti uskladištenja, ulaza, izlaza i sušenja koji su važili za proizvodnu 2017.godinu i s kojima su dobavljači upoznati te su na njih pristali. Što se tiče pšenice koja se nalazila u pologu, ako ugovor o pologu nije bio realiziran, sklapani su ugovori o kupoprodaji kojima je stranka kupila preostalu pšenicu.

Kako se na temelju zaprimljenih podataka koje je stranka dostavila nije moglo s dostatnom vjerojatnošću utvrditi jesu li plaćanja izvršena u zakonom propisanim rokovima, radi točnog i potpunog utvrđenja činjeničnog stanja te pravilne primjene materijalnog prava AZTN je

dopisom od 15. studenog 2018., zatražio dodatna pojašnjenja te je pozvao stranku da dostavi na uvid potvrdu o plaćanju ili neki drugi istovrsni dokument iz kojeg je vidljivo da su predmetni računi plaćeni i to samo u odnosu na tri dobavljača s kojima je stranka imala sklopljene kupoprodajne ugovore, kao i da dostavi podatak o pravnom temelju tražbine koja je stavljena u prijeboj, kao i da dostavi izjave o prijeboju i to u odnosu na jedanaest dobavljača s kojima je izvršena kupoprodaja, a temeljem javno objavljenih uvjeta otkupa za ječam roda 2018., te merkantilnu pšenicu roda 2018. Pored navedenog, od stranke je zatražena dostava Cjenika prijema, uskladištenja, sušenja i izlaza pšenice rod 2018., Cjenika prijema, uskladištenja, sušenja i izlaza ječma roda 2018., a pored navedenog zatražen je i Cjenik prijema, uskladištenja, sušenja i izlaza eko zobi rod 2017. (radi utvrđivanja svih bitnih činjenica koje se odnose na ugovor o kupoprodaji koji je 10. travnja 2018. sklopljen s dobavljačem T. [...]). Nadalje, istim dopisom od stranke je zatraženo da se očituje o broju silosnih kapaciteta kojima raspolaže, dok je u odnosu na pojedinačno imenovane dobavljače zatraženo pojašnjenje vezano za trenutak predaje pšenice u silos te pojedinih specifičnosti koje se odnose sadržaj otkupnog bloka i vagarskog lista.

U skladu s prethodno navedenim, stranka je dana 13. prosinca 2018. dostavila svoje pisano očitovanje i dokumentaciju. Tako je stranka dostavila AZTN-u Cjenik prijema, uskladištenja, sušenja i izlaza pšenice i ječma rod 2018., kao i Cjenik prijema, uskladištenja, sušenja i izlaza eko zobi rod 2017. Nadalje, stranka se očitovala da raspolaže sa silosnim kapacitetom od [...] tona, od čega [...] tona otpada na certificirani ekološki silos s posebnim linijama prijema, sušenja i isporuke.

Stranka je u prilogu očitovanja (koje je zaprimljeno 13. prosinca 2018.) dostavila dokumentaciju o izvršenim plaćanjima koja se odnose na dobavljače T. [...], [...] M. Lj., [...] F. S., te je ujedno dostavila i izjave o prijeboju za navedene poslovne partnere, pritom navodeći kako se potraživanja stranke s kojima je izvršen prijeboj odnose na troškove skladištenja, sušenja i manipulacije robom u silosu što predstavlja tzv. ulazne i izlazne troškove. Nadalje, stranka pojašnjava kako je naziv dokumenta „otkup – pšenice“ dokument koji se odnosi na obračun kvalitete i troškova za pšenicu koja je dopremljena u silos. U pogledu pojedinačno zatraženih pojašnjenja koja su se odnosila na dobavljača [...] F. M. datumske oznake (4. srpnja 2018. te 16. srpnja 2018.) stranka je izjavila kako navedeni datumi označavaju dane kada je pšenica predana u silos, dok oznake poput 2018-VA-003470 označavaju podatak o vagarskom listu, kojim se označava količina predane robe, dok podatak o „korekciji cijene“ se odnosi na cijenu pšenice koju korigira kvaliteta (sadržaj proteina i hektolitarska masa), a što se sve utvrđuje u trenutku kada dobavljač odluči prodati robu.

3. Utvrđenja AZTN-a

3.1. Javno objavljeni uvjeti otkupa pšenice i ječma roda 2018.

U tijeku provođenja ispitnog postupka stranka se u bitnome očitovala kako se otkup žitarica u pravilu vrši nakon predavanja robe u silose te nakon izvršenog obračuna kvalitete predane robe ukoliko objavljeni uvjeti otkupa odgovaraju dobavljačima.

Iz sadržaja javno objavljenih uvjeta otkupa pšenice roda 2018., vidljivo je kako se navodi da PPK Valpovo, kao otkupljivač otkupljuje merkantilnu pšenicu roda 2018. od dobavljača pšenice po obvezujućim uvjetima, a koji se imaju smatrati sporazumom između otkupljivača i poljoprivrednog proizvođača. Na temelju izvršenog uvida u javno objavljene uvjete otkupa pšenice rod 2018., vidljivo je kako isti sadrže odredbe o otkupu pšenice u klasi Premium, I, II, III. i IV. U svrhu određivanja i razvrstavanja I. i II. klase pšenice, za pšenicu iznad 13,00% proteina otkupljivač zadržava pravo analize dodatnih parametara kvalitete o svom trošku.

Također, navedeni javno objavljeni uvjeti sadrže i slijedeće odredbe koje se odnose na specifičnosti otkupa pšenice:

- Izdavanje pšenice iz silosa vrši se po klasama, a sukladno klasi unutar koje je izvršen prijem pšenice koja se izdaje;
- Fakturiranje pšenice obavezno će se vršiti za svaku klasu posebno prema obračunu za svako otkupno mjesto otkupljivača na kojemu se predavala pšenica;
- Za sadržaj vlage iznad 13,5% prilikom ulaznog obračuna pšenice u prijemu i otkupu naturalno se korigiraju isporučene količine pšenice na način da se predana količina množi koeficijentom iskorištenja „k” $k=(100-\text{utvrđena vlaga})/(100-13,5)$;
- Za sadržaj primjese iznad 5% prilikom ulaznog obračuna pšenice u prijemu i otkupu naturalno se korigiraju isporučene količine pšenice na način da se predana količina množi koeficijentom iskorištenja „k” $k=(100-\text{utvrđene nečistoće})/(100-5)$;
- Prilikom obračuna neće se bonificirati vlaga niža od 13,5% i primjese niža od 5%;
- Ne uzimaju se u obzir analize vlastoručno uzetih uzoraka pšenice dobavljača pšenice;
- Kvalitetu pšenice prilikom prijema određuje kontrolna kuća I. [...], O.;
- Dobavljač pšenice je dužan pratiti vaganje i određivanje kvalitete dopremljene pšenice;
- Naknadne reklamacije se neće uvažavati. Uzorci uzeti za potrebe eventualnih naknadnih analiza čuvaju se do kraja radnog dana. Svojim potpisom na otkupnom bloku/obračunu pšenice 2018. dobavljač pšenice je suglasan s načinom obračuna i utvrđenim razredom kvalitete kao i svim ostalim odredbama javno objavljenih uvjeta otkupa pšenice, a koji su uvjeti obvezujući;
- Paritet: FCA silos Valpovo uz obračun troškova prema Cjeniku prijema, uskladištenja, sušenja i izlaza pšenice rod 2018. g. tvrtke PPK Valpovo;
- Otkupljivač će plaćanje predane pšenice vršiti u roku od tri dana po primitku fakture dobavljača pšenice;
- Navedeni uvjeti pšenice vrijede od dana donošenja pa do popunjavanja silosnih kapaciteta otkupljivača, a najduže do 30. kolovoza 2018. g. koji je dan ujedno krajnji rok za isporuku pšenice otkupljivaču.

Iz sadržaja javno objavljenih uvjeta otkupa merkantilnog ječma rod 2018., vidljivo je kako je cijena određena u iznosu od [...] kuna za jedan kilogram ječma, a standard kvalitete je 13,5% u odnosu na dopuštenu vlagu, te 5% u odnosu na primjesu. Također, navedeni javno objavljeni uvjeti sadrže i slijedeće odredbe koje se odnose na specifičnosti otkupa ječma:

- Za sadržaj vlage iznad 13,5% prilikom ulaznog obračuna ječma u prijemu i otkupu naturalno se korigiraju isporučene količine pšenice na način da se predana količina množi koeficijentom iskorištenja „k” $k=(100-\text{utvrđena vlaga})/(100-13,5)$;
- Za sadržaj primjese iznad 5% prilikom ulaznog obračuna ječma u prijemu i otkupu naturalno se korigiraju isporučene količine pšenice na način da se predana količina množi koeficijentom iskorištenja „k” $k=(100-\text{utvrđene nečistoće})/(100-5)$;
- Prilikom obračuna neće se bonificirati vlaga niža od 13,5% i primjese niža od 5%;
- Ne uzimaju se u obzir analize vlastoručno uzetih uzoraka ječma dobavljača pšenice;
- Kvalitetu ječma prilikom prijema određuje kontrolna kuća I. [...], O.;
- Dobavljač ječma je dužan pratiti vaganje i određivanje kvalitete dopremljenog ječma;
- Naknadne reklamacije se neće uvažavati, dok uzorci uzeti za potrebe eventualnih naknadnih analiza čuvaju se do kraja radnog dana. Svojim potpisom na otkupnom bloku/obračunu ječma 2018. dobavljač ječma suglasan je s načinom obračuna i utvrđenim razredom kvalitete kao i svim ostalim odredbama javno objavljenih uvjeta otkupa pšenice, a koji su uvjeti obvezujući;
- Paritet: FCA silos Valpovo uz obračun troškova prema Cjeniku prijema, uskladištenja, sušenja i izlaza pšenice rod 2018. g. tvrtke PPK Valpovo;

- Otkupljivač će plaćanje predane pšenice vršiti u roku od tri dana po primitku fakture dobavljača ječma;
- Navedeni uvjeti otkupa ječma vrijede od dana donošenja pa do popunjavanja silosnih kapaciteta otkupljivača, a najduže do 30. kolovoza 2018. g. koji je dan ujedno krajnji rok za isporuku ječma otkupljivaču.

Odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a predviđena je iznimka od obveze postojanja ugovora u pisanom obliku između otkupljivača i/ili prerađivača i njihovih dobavljača i to u slučaju kada proizvođač (dobavljač) prihvati narudžbu otkupljivača na temelju njegovih javno objavljenih uvjeta koji su obvezujući i koji se prilažu otkupnom bloku te sadrže slijedeće sastojke koji su nužni:

- a) cijena proizvoda ili način određivanja, odnosno izračuna cijene,
- b) kvaliteta i vrsta proizvoda koji se isporučuje otkupljivaču,
- c) uvjeti i rokovi plaćanja isporučenog proizvoda, s tim da rok plaćanja ne može biti dulji od 60 dana od dana primitka poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, odnosno ne dulji od 30 dana, ako je predmet isporuke svježiji poljoprivredni ili prehrambeni proizvod,
- d) uvjeti i rokovi isporuke proizvoda,
- e) mjesto isporuke proizvoda.

Naime, Ministarstvo poljoprivrede je 14. studenog 2014. objavilo Kodeks otkupa žitarica i uljarica koji definira parametre otkupa i koji se u otkupu pšenice primjenjivao do 2017. Vođeno primjerima drugih članica EU, Ministarstvo je izradilo Kodeks koji je naglasio kvalitetu žitarica i uljarica kao uvjet konkurentnosti na tržištu. Međutim, Kodeks je preporuka proizvođačima za proizvodnju kvalitetne robe (koja će u konačnici biti konkurentna na tržištu EU), a otkupljivačima preporuka vezano za otkup. Prvi pravilnik, pravilnik kojim su utvrđeni novi parametri i kvalitativne klase prilikom otkupa pšenice objavljen je u „Narodnim novinama“, broj 64/17. od 5. srpnja 2017. pod nazivom Pravilnik o parametrima kvalitete i kvalitativnim klasama pšenice u otkupu pšenice roda 2017. godine. Kodeks otkupa žitarica i uljarica koje je donesen u studenome 2014. i dalje se primjenjuje s obzirom na to da propisuje uvjete, način, prijem i otkup ostalih žitarica i uljarica, pa tako u konkretnom slučaju isti se odnosi na promatrani i analizirani poljoprivredni i/ili prehrambeni proizvod ječma, u odnosu na koji je stranka objavila uvjete otkupa merkantilnog ječma za rod 2018.

Kada se analiziraju odredbe javno objavljenih uvjeta otkupa pšenice roda 2018., koje je stranka dostavila u prilogu svog pisanog očitovanja, za zaključiti je kako je stranka prilikom objavljivanja odredaba bitnih za poslovni odnos primjenjivala odredbe važećeg Pravilnika o parametrima kvalitete i kvalitativnim klasama pšenice u otkupu pšenice roda 2018. godine („Narodne novine“, broj 46/18., dalje u tekstu: Pravilnik). Odredbe toga Pravilnika primjenjuju se na pšenicu roda 2018. godine proizvedenu za otkup isključivo na području Republike Hrvatske (članak 1. stavak 3. Pravilnika).

Tim Pravilnikom utvrđuju se parametri kvalitete i kvalitativne klase prilikom otkupa pšenice (članak 1. stavka 1. Pravilnika). Odredbom članka 1. stavka 2. Pravilnika propisano je kako parametri kvalitete i kvalitativne klase pšenice propisani ovim Pravilnikom mogu biti i drugačiji ako su vlasnik pšenice i otkupljivač dogovorili drugačije uvjete. U pogledu utvrđivanja sadržaja bitnih sastojaka koje javno objavljeni uvjeti moraju sadržavati stranka je prilikom određivanja kvalitete i vrste poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji se isporučuje otkupljivaču, u konkretnom slučaju stranci, primijenila odredbe Pravilnika i to članka 2. stavaka 1. i 2., s obzirom na to da je pšenicu u otkupu razvrstala u skladu s kvalitativnim klasama u skladu s tablicom iz članka 2. stavka 2. Pravilnika razvrstavajući pšenicu u tzv. Premium klasu, I. klasu, II. klasu, III. klasu i IV. klasu. Naime, vidljivo je kako je pšenica u otkupu razvrstavana u

kvalitativne klase sukladno Pravilniku na bazi druga dva parametra kvalitete, a to su hektolitarska masa (kg/hl) te postotak proteina (%).

Analizirajući odredbe javno objavljenih uvjeta koje je stranka dostavila vidljivo je kako je stranka primjenjivala odredbe Pravilnika i u dijelu kako je to propisano odredbom članka 2. stavka 1. Pravilnika iz koje odredbe proizlazi kako bez obzira na druge parametre kvalitete, kod konačnog razvrstavanja pšenice u kvalitativnu klasu, konačni i odlučujući parametar je postotak proteina.

Stoga, stranka je jasno navela u javno objavljenim uvjetima koju kvalitetu pšenice prihvaća za otkup te je navela na koji način se parametri kvalitete odražavaju na cijenu.

Dakle, cijena se izračunava prema kvalitativnoj klasi pšenice (Premium, I., II., III. i IV. klasa), a ujedno stranka je odredila i način korekcije cijene, odnosno odredila je kako utječe hektolitarska masa i protein na korekciju osnovne cijene po klasi. Naime, stranka je u javno objavljenim uvjetima izrijeком navela kako se uz ispunjen uvjet hektolitarske mase, cijena obračunava ovisno o postotku proteina prema tablici. Nadalje, kao što je prethodno izloženo, stranka je u javno objavljenim uvjetima navela i odredbu sadržaja da ukoliko hektolitarska masa ne zadovoljava najnižu vrijednost klase kojoj pripada protein, cijena se umanjuje za [...] kn/kg za svaki umanjeni 1 kg/hl.

Dakle, AZTN je utvrdio je kako je stranka u javno objavljenim uvjetima navela ne samo cijenu za određenu klasu, već je navela i na koji će se način odstupanja u parametrima odražavati na količinu i cijenu.

Kada se nadalje analiziraju odredbe javno objavljenih uvjeta vidljivo je kako je stranka u svojim javno objavljenim uvjetima navela kako će plaćanje predane pšenice i ječma vršiti u roku od tri dana od dana primitka fakture dobavljača pšenice, odnosno tri dana od dana primitka fakture dobavljača ječma. Navedena odredba javno objavljenih uvjeta stranke u skladu je s odredbama ZNTP-a, budući da se pšenica i ječam (koji predstavljaju žitarice biljne vrste iz porodice trava sukladno odredbi članka 5. stavka 1. točke a) Pravilnika o žitaricama i proizvodima od žitarica objavljenog u „Narodnim novinama“, broj 81/16.) može podvesti pod pojam poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda iz članka 2 c) ZNTP-a.

Prema zakonskoj definiciji iz članka 2 c) ZNTP-a poljoprivredni ili prehrambeni proizvod jest svaka tvar ili proizvod, djelomično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je prehrani ljudi ili se može očekivati da će ga ljudi konzumirati, uključujući piće, žvakaću gumu i svaku drugu tvar, uključujući vodu koja se namjerno ugrađuje u hranu tijekom njezine proizvodnje, pripreme ili prerade te žive životinje koje su namijenjene za proizvodnju hrane u skladu s člankom 2. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL 31, 1.2.2002), osim morske ribe i drugih morskih organizama iz ulova.

Dakle, u konkretnom slučaju predmet isporuke nije svježi poljoprivredni ili prehrambeni proizvod, iz čega slijedi zaključak kako je navedena odredba o uvjetima i rokovima plaćanja za isporučenu pšenicu u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. u vezi članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a.

Nadalje, odredbu stranke o uvjetima i rokovima plaćanja isporučenog poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda potrebno je razmatrati i u skladu s odredbom članka 7. stavka 1.

ZNTP-a, kojom je propisano kako za svaku isporuku poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u skladu s ugovorom sklopljenim između dobavljača i trgovca ili dobavljača i otkupljiivača i/ili prerađivača, odnosno za svaku uslugu povezanu s isporukom poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda mora biti izdan račun ili otkupni blok, u skladu s poreznim propisima, iz čega se izvodi zaključak kako odredba javno objavljenih uvjeta stranke kako će se plaćanje pšenice izvršiti u roku od 3 dana od dana primitka fakture dobavljača pšenice nije sporna niti je u suprotnosti s odredbama ZNTP-a, tj. odredbe članka 7. stavka 1. ZNTP-a.

U odnosu na uvjete isporuke i rokove isporuke poljoprivrednog proizvoda vidljivo je kako je stranka u svojim javno objavljenim uvjetima otkupa pšenice roda 2018., jasno navela kako rokovi isporuke vrijede od dana donošenja tih uvjeta, dakle od 12. srpnja 2018., pa do popunjavanja silosnih kapaciteta otkupljiivača, a najduže do 30. kolovoza 2018., koji je dan ujedno i krajnji rok za isporuku pšenice otkupljiivaču.

Stranka je dostavila na traženje AZTN-a cjenik uskladištenja, ulaza, izlaza i sušenja merkantilne pšenice roda 2018. Stoga može se zaključiti kako je stranka prilikom objave javno objavljenih uvjeta otkupa merkantilne pšenice roda 2018., uskladila svoje poslovanje s odredbama Pravilnika i to s odredbom članka 3. stavka 3., kojom je propisano kako na obračunskoj analizi moraju biti istaknuti i svi troškovi u kn/t ili kn/kg koji terete isporučenu pšenicu, a upravo se odnose na troškove otkupa tj. ulaza, izlaza i dr., kao i raznih analiza i sušenja tog proizvoda.

Nadalje, u javno objavljenim uvjetima otkupa merkantilne pšenice roda 2018., kao mjesto isporuke navodi se FCA silos Valpovo uz obračun troškova upravo prema cjeniku prijema, uskladištenja, sušenja i izlaza pšenice roda 2018., što upravo označava da trošak i rizik nad robom prelazi na kupca kada mu prodavatelj stavlja robu na raspolaganje u ugovorenom mjestu, a to je upravo mjesto na kojem se nalazi silos ovog kupca kao otkupljiivača.

Ovako sadržanu odredbu javno objavljenih uvjeta treba promatrati i u kontekstu zakonske definicije mjesta isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda kako to propisuje odredba članka 2. točke m) ZNTP-a kojom je propisano kako je mjesto isporuke mjesto na kojem dobavljač isporučuje poljoprivredni ili prehrambeni proizvod otkupljiivaču i/ili prerađivaču ili trgovcu i na kojem u trenutku isporuke svi rizici i odgovornosti za proizvod prelaze na otkupljiivača i/ili prerađivača ili trgovca

Incoterms klauzule koje je donijela Međunarodna trgovačka komora u Parizu 1936., dok su iste revidirane 1953. i 2010., su dispozitivne naravi primjenjuju se ako se ugovorne strane na njih u ugovoru izričito pozivaju, a iste sadrže opće usvojena pravila o trenutku prelaska rizika u međunarodnom prometu robe. Tako prema klauzuli FCA rizik prelazi s prodavatelja na kupca kod utovara u prijevozno sredstvo kod prodavatelja odnosno stavljanje na raspolaganje prijevozniku u drugom mjestu predaje.

Stoga, razmatrajući sadržaj odredbe o mjestu isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, ova ugovorna odredba nije sporna, jer nije nužno inzistirati da je mjesto isporuke određeno sa dodatnim podacima (imenom naselja, adresom i kućnim brojem) ako se u određenom mjestu nalazi jedno skladište, što je u biti potvrđeno dostavom podataka od strane Valpova o broju raspoloživih silosnih kapaciteta koji se nalaze u njegovom vlasništvu, tj. da je riječ o jednom silosu unutar kojeg egzistiraju različite (interne) organizacijske cjeline.

Slijedom iznesenoga, u pogledu sadržaja javno objavljenih uvjeta otkupa pšenice roda 2018. ocjenjeno je kako su isti sadržavali sve bitne sastojke upravo u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. u vezi članka 5. stavka 1. točke 1. do 5. ZNTP-a.

Predmet postupanja po službenoj dužnosti bila je i analiza sadržaja javno objavljenih uvjeta otkupa ječma roda 2018., koji su bili javno objavljeni 6. srpnja 2018.

Kao što je i ranije istaknuto u odnosu na kvalitetu ove žitarice prilikom prodaje, odnosno kupnje, mogu se primijeniti preporučeni parametri kvalitete koji su propisani isključivo u odnosu na ovu žitaricu Kodeksom otkupa žitarica i uljarica koji je donesen u studenome 2014. Isti predstavlja preporuku prodavačima i kupcima u vezi sklapanja ugovora o kupoprodaji, ali nije obvezujući, niti je istim propisana sankcija za određeno postupanje odnosno ne primjenjivanje određenih kriterija, već isti predstavlja skup načela o profesionalnom ponašanju. Drugačije uvjete od uvjeta preporučenih Kodeksom vlasnik žitarica i uljarica i kupac mogu regulirati međusobno posebnim ugovorom. Međutim, bez obzira na ovo utvrđenje, potrebno je ukazati da se stranka u pogledu određivanja kvalitete u odnosu na ječam roda 2018. u cijelosti pridržavala preporuka koje su navedene vezano za ovu vrstu žitarice u citiranom Kodeksu. Stoga, ocjena je AZTN-a da je stranka u konkretnom slučaju primijenila običaje koji se odnose na kvalitetu navedenog proizvoda i koji se redovito primjenjuju u istim okolnostima, kada je riječ o prijemu i otkupu žitarica. U tom smislu, uvažavajuće sve okolnosti ovog slučaja potrebno je ukazati kako je stranka i u ovom konkretnom slučaju uskladila svoje poslovanje i u odnosu na ovaj poljoprivredni i/ili prehrambeni proizvod na način da ga je u cijelosti uredila u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. u vezi članka 5. stavka 1. točke 1. do 5. ZNTP-a.

3.2. Kupoprodajni ugovori

U odnosu na dobavljača T. [...], Đ., stranka je dostavila Ugovor o kupoprodaji zaključen između dobavljača-prodavatelja T. [...] i stranke PPK Valpovo kao otkupljivača, koji je sklopljen 10. travnja 2018. Predmet kupoprodaje jest proizvod – eko zob rod 2017. godine. U odnosu na dobavljača [...] M. Lj., V., stranka je dostavila dva ugovora o kupoprodaji. Jedan je zaključen između dobavljača-prodavatelja [...] M. Lj. i stranke, 21. svibnja 2018., kod kojeg je predmet kupoprodaje proizvod – merkantilni kukuruz rod 2017. godine, dok je drugi sklopljen također 21. svibnja 2018., međutim predmet kupoprodaje jest proizvod – merkantilna pšenica rod 2017. godine. U odnosu na dobavljača M. B. Z., stranka je dostavila Ugovor o kupoprodaji zaključen između tog dobavljača i stranke 28. svibnja 2018., dok je predmet kupoprodaje proizvod – merkantilna pšenica rod 2017. godine. U odnosu na dobavljača [...] F. S., B., stranka je dostavila ugovor o kupoprodaji zaključen 28. lipnja 2018., te je predmet kupoprodaje proizvod – merkantilna pšenica rod 2017. godine.

Prilikom analize sadržaja dostavljenih ugovora AZTN je uzeo u obzir očitovanja koje je stranka dostavila 13. prosinca 2018., kojom prilikom se stranka izjasnila u odnosu na specifične okolnosti u vidu postojanja silosnih kapacitete stranke, vremenskog trajanja poslovanja u odnosu dobavljač - otkupljivač, te zatraženih pojašnjenja određenih pojmova vezanih uz materijalnu dokumentaciju otkupa pšenice. Tako je stranka u vidu davanja pojašnjenja o nazivlju (pojedinih) silosnih kapaciteta koji su navedeni u dostavljenoj dokumentaciji koja predstavlja prilog zaključenim kupoprodajnim ugovorima, navela da se nazivi odnose na interne organizacijske dijelove PPK Valpova i služe kako bi se zasebno pratile posebne cjeline te kako bi se moglo utvrditi njihovo tržišno poslovanje. Svaki od njih (PPK Valpovo Mlin-Silos, PPK Valpovo TSH Valpovo, [...] [...] Skladište sirovina ECO PC Silos) su profitni centri koji imaju svoju posebnu organizacijsku shemu knjiženja. Također, stranka je dostavila pojašnjenje iz kojeg proizlazi kako su izdvojeni dobavljači već dužni niz godina poslovni partneri stranke. Nadalje, na traženje AZTN-a da stranka pojasni nekoliko pojmova vezanih

uz materijalnu dokumentaciju otkupa pšenice, stranka se očitovala kako dokument „otkup pšenice“ predstavlja dokument koji se odnosi na obračun kvalitete i troškova za pšenicu dopremljenu u silos. Na tom dokumentu ispisana riječ „suglasnost“ podrazumijeva da je dobavljač/ovlaštena osoba suglasna s načinom obračuna koji im je predočen. Svrha takvog evidentiranja jeste traženje stranke da na taj način dobavljač potvrdi činjenicu koja se odnosi na kvalitetu robe, tj. kakva je roba ušla u silos zbog eventualnih sporova. Oznaka „Neto 3 STD“ predstavlja količinu pšenice koja je svedena na standardnu kvalitetu i pokazuje koliko se robe izgubilo prilikom sušenja ili čišćenja. „Korekcija cijene“ odnosi se na cijenu pšenice koju korigira kvaliteta kako je navedeno u uvjetima otkupa pšenice. Na pitanja AZTN-a vezana uz materijalnu dokumentaciju [...] F. M., stranka se očitovala kako datum od 4. srpnja 2018. i od 16. srpnja 2018., označava dan kada je pšenica predana u silos koji se nalazi u vlasništvu PPK Valpovo, stranka je odgovorila da navedeni datumi označavaju dan kada je pšenica doista predana u silos PPK Valpovo. U pogledu oznaka VA-003470 i VA-004091 stranka se očitovala da se oznake odnose na vagarske listove i označavaju količinu predane robe, dok podatak „korekcija cijene“, predstavlja korekciju cijene koja se odnosi na cijenu pšenice koju korigira kvaliteta (sadržaj proteina i hektolitarska masa) kako je navedeno u uvjetima otkupa pšenice, a ista se utvrđuje kada dobavljač odluči prodati robu.

Na ovom mjestu potrebno je ukazati kako je stranka u prilogu analiziranih kupoprodajnih ugovora koji se odnose na kupnju merkantilnog kukuruza roda 2017. i merkantilne pšenice roda 2017. dostavila i ugovore o prijemu navedenih poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda u polog (uslužna meljava) koji su s ovdje navedenim dobavljačima zaključeni u 2017. godini, tj. prije stupanja na snagu ZNTP-a. Specifičnost ovog pravnog posla očituje se u činjenici da su imenovani dobavljači predali svoje poljoprivredne i prehrambene proizvode namijenjene za ljudsku prehranu na čuvanje u skladište PC Mlin u Valpovu, na adresi A. B. Šimića 27, a temeljem kojeg su u protuvrijednosti predane pšenice i/ili kukuruza podizali mlinske proizvode. Ujedno temeljem tako dostavljenih ugovora vidljivo je kako su se proizvođači obvezali preuzeti mlinske proizvode u roku od 10 mjeseci od dana sklapanja ovog ugovora, a za koje vrijeme PPK Valpovo nije imao pravo naplate troškova skladištenja. Na temelju izvršenog uvida u navedene ugovore (a na koje se ne primjenjuju odredbe ZNTP-a) vidljivo je da su navedeni dobavljači u točno određenom iznosu predali robu u kg u trenutku zaključenja samog ugovora te da je u određenim vremenskim intervalima dolazilo do izmjene u količini prethodno predane robe u vrijeme zaključenja ugovora. Dakle, na ovaj način za ustvrditi je kako se ne nalazi prijepornim očitovanje stranke u kojem ista pojašnjava kako vlasnici te robe nisu realizirali u roku predmetne ugovore o prijemu robe u polog (uslužna meljava) zbog čega su izrazili želju da preostale količine pšenice prodaju PPK Valpovo prema tada važećim tržišnim uvjetima. Dakle, ovdje navedene okolnosti potrebno je uzeti u obzir prilikom analize ugovorne odredbe o mjestu ugovora unutar ugovora o kupoprodaji koji su naknadno zaključeni s promatranim dobavljačima nakon pune primjene ZNTP-a, tj. nakon 1. travnja 2018., obzirom da je ugovoren paritet FCA silos Valpovo. Ovaj paritet isporuke podrazumijeva franko prijevoznika i označava imenovano mjesto isporuke. Prodavatelj je izvršio svoju obvezu, te trošak i rizik nad robom prelazi na kupca kad prodavatelj stavlja robu na raspolaganje prijevozniku (ili drugoj osobi koju je imenovao kupac), izvorno ocarinjenu i to u prodavateljevim prostorijama (utovarena na prijevozno sredstvo kupca) ili na nekom drugom imenovanom mjestu na prijevoznom sredstvu prodavatelja.

Kako je navedeno da je FCA silos u Valpovu, ocjena je da nije nužno inzistirati na dodatnom određenju ove ugovorne odredbe o mjestu isporuke, jer su se poljoprivredni ili prehrambeni proizvodi po prirodi stvari već nalazili u posjedu ovog otkupljivača. Analizirajući sve odredbe dostavljenih ugovora, ugovora o kupoprodaji žitarica koji su zaključeni nakon pune primjene ZNTP-a, tj. nakon 1. travnja 2018. zaključak je AZTN da ugovori sadrže sve bitne sastojke

kako ih propisuje ZNTP, odnosno da ugovor sadrži obvezni sastojak o cijeni proizvoda, kvaliteti i vrsti proizvoda, uvjetima i rokovima plaćanja (određeno kako će se plaćanje izvršiti u roku od 15 dana obzirom da je roba prethodno smještena u silosu Valpovo), uvjetima i rokovima isporuke (uvjeti su određeni na sljedeći način: odmah, paritet FCA silos Valpovo) mjesto isporuke (određeno paritetom: FCA silos Valpovo), trajanje ugovora (ugovor se zaključuje na određeno vrijeme, odnosno do ispunjenja ugovorom preuzetih obveza). Dakle, zaključuje se kako su ugovori zaključen u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 1. do 6. ZNTP-a

3.3. Rokovi plaćanja

Predmetom analize konkretnog upravnog postupka bilo je i ispitivanje odlučnih činjenica kako, kada i na koji način su izvršena plaćanja dobavljačima za poljoprivredni ili prehrambeni proizvod koji je predmet isporuke. Sukladno analizi izvršenja rokova plaćanja u odnosu na ukupno 19 promatranih dobavljača i 22 računa, utvrđeno je da su sljedeći računi plaćeni u zakonskom roku, i to: primka broj 2018-000010 od 30. svibnja 2018. dobavljača M. B. Z., račun broj 78/1/1 od 1. kolovoza 2018. dobavljača B. [...], računi broj 1/18 od 13. rujna 2019. i 3/18 od 23. srpnja 2018. dobavljača [...] Š.-N., računi broj 471/VP1/1 i 473/VP1/1, oba od 25.7.2018. dobavljača P. c. [...], račun broj 2385/1/1 od 26. srpnja 2018. dobavljača A. [...], račun broj 3/2/5 od 1. kolovoza 2018. dobavljača E. [...], račun broj 2-SA1-1 od 13. kolovoza 2018. dobavljača [...] B. M., račun broj 1-SB1-1 od 31. srpnja 2018. dobavljača [...] B. S., račun broj 5/1/1 od 18. srpnja 2018. dobavljača [...] D. M., račun broj 18-VA1-1 od 23. srpnja 2018. dobavljača [...] I. K., račun broj 006/1/1 od 18. srpnja 2018. dobavljača [...] L. J., račun broj 16/1/4 od 1. kolovoza 2018. dobavljača R. p. o. i račun broj 77/1/1 od 2. kolovoza 2018. dobavljača V. [...]. Dakle, plaćanje je izvršeno u roku koji je određen u skladu s člankom 5. stavkom 3. ZNTP-a, s obzirom na to da rok plaćanja ne može biti dulji od 60 dana od dana primitka poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji je predmet isporuke, jer je riječ u konkretnom slučaju o proizvodu koji ne predstavlja svježi poljoprivredni ili prehrambeni proizvod. S obzirom na to da se za pojedine račune dobavljača T. [...]. Đ., [...] M. Lj., [...] F. S. nije moglo ustanoviti kojeg su dana točno plaćeni, AZTN je zatražio od stranke da dostavi potvrdu o plaćanju ili neki drugi istovrsni dokument iz kojeg je vidljivo da je predmetni račun plaćen i na koji točno dan. Za pojedine dobavljače (B. [...], [...] F. M. i [...] I. C.) tražen je podatak o pravnom temelju tražbine koja je stavljena u prijeboj, odnosno osnovu na kojoj je sam prijeboj izvršen, obzirom da su računi plaćeni djelomično putem prijeboja, a dijelom putem uplate po računu. Stranka je dostavila dokumentaciju o plaćanju za sljedeća 3 dobavljača: T. [...], [...] M. Lj., [...] F. S. Prvobitno su dostavljeni računi i njima pripadajuće primke uz priložene Ugovore, međutim računi su bili evidentirani na Kartici konta ali ne i datum plaćanja. Zatražena je i dostava potvrde o plaćanju ili neki drugi istovrsni dokument iz kojeg je vidljivo da je predmetni račun plaćen i na koji točno dan.

Prema toj dodatno dostavljenoj dokumentaciji zaključeno je sljedeće. Računi 6/IF/1 ([...] M. Lj.) i 5-BI-1 ([...] F. S.) su plaćeni u rokovima prema ZNTP-u, međutim za račun broj 115/1/1 (T. [...]) nije dostavljena adekvatna dokumentacija iz koje se može utvrditi da je plaćanje izvršeno u cijelosti. Dostavljene su potvrde o plaćanju, ali niti jedan ne odgovara ukupnom iznosu računa od 32.668,41 kuna. Vidljivo je samo da je taj račun djelomično plaćen 3. svibnja 2018. na iznos od 32.070,35 kuna. Stoga, može se ocijeniti kako plaćanje nije izvršeno u cijelosti. Također, za račun 5/IF/1 ([...] M. Lj.) nije dostavljena potvrda o plaćanju iako je stranka u više navrata pozivana na dostavu relevantne dokumentacije. U odnosu na podatke o prijeboju, dostavljena je dokumentacija za tražene dobavljače B. [...]. i [...] F. M., dok dokumentacija za [...] I. C. nije dostavljena. Temeljem analize dokumentacije je utvrđeno je kako račun broj 102018/1/1 dobavljača B. [...] plaćen djelomično putem prijeboja, a dijelom

putem uplate po računu 102018/1/1. Na Kartici dobavljača u zemlji za obrtna sredstva kojom je evidentiran iznos potraživanja poklapa se sa temeljnicom prijebaja 0167. Izjava o kompenzaciji broj 167 naznačuje kako je ostatak uplate bio sa valutom 30. srpnja 2018., a na temeljnici je vidljivo da je plaćanje na isti dan kao i datum valute. Dakle, plaćanje kompenzacije je izvršeno na temelju prijebaja u roku prema ZNTP-u. Račun broj 3-HS1-1 dobavljača [...] F. M. je plaćen u roku sukladno ZNTP-u. Prijebaj je izvršen 26. srpnja 2018., kada je i datum dospijeaća po Izjavi o prijebaju broj 163.

Stranka u svom dodatnom očitovanju napominje kako potraživanja PPK Valpova s kojima je izvršen prijebaj odnose se na troškove skladištenja, sušenja i manipulacije robom u silosu. Dostavljene su i Kartice artikla po pojedinim klasama pšenice, I-IV klasa razvrstane u zasebne tabele, a vežu se uz razdoblje 1. siječnja 2018. do 30. studenoga 2018. Tabele prikazuju ulazne i izlazne troškove koji su nastali u organizacijskoj jedinici – [...] [...] Skladište sirovina PC Silos.

Međutim, tijekom provođenja ispitnog postupka stranci je ukazano da je propustila dostaviti dokumentaciju vezanu uz izvršenja plaćanja po pojedinim računima i to samo u onom dijelu gdje je plaćanje u pojedinom dijelu izvršeno prijebajem. Riječ je o svega tri računa - i o neznatnim svotama koje su plaćene prijebajem. U međuvremenu, stranka je dostavila dokaze za dva računa, dok za jedan nije dostavila traženu dokumentaciju, već ranije obrazloženu.

Uvažavajući činjenicu da kada je riječ o zatvaranju duga prijebajem, da je potrebno uzeti u obzir sadržaj odredbe članka 196. ZOO-a, prema kojoj je za zatvaranje tražbina prijebajem potrebna izjava o prijebaju, ali da prijebaj nastaje u trenutku kada su se tražbine susrele, neovisno o tome kada je izjava o prijebaju dana te kako ZOO ne zabranjuje da se prijebaj izjavi prije dospelosti obaju tražbina, nedostaci koji su utvrđeni u ovom konkretnom slučaju nisu takve težine da bi imali za posljedicu povredu ZNTP-a, upravo iz razloga jer je posljedica za zaštićeno dobro i pravni sustav neznatna. Beznačajnost ovog dijela postupanja dovodi se u vezu s utvrđenim urednim plaćanjima u odnosu za koje je AZTN izvršio analizu, analizirajući materijalne dokaze za razdoblje otkupne sezone, od 1. travnja do 6. srpnja 2018. godine, gdje u odnosu na javno objavljene uvjete otkupa merkantilne pšenice roda 2018. i zaključene kupoprodajne ugovore nije utvrđen bilo kakav propust u plaćanju, tj. nije počinjena povreda članka 11. točke 9. ZNTP-a.

Zaključno, ocjenjujući sve izvedene dokaze koji se odnose na razmatranje sadržaja zaključenih kupoprodajnih ugovora, javno objavljenih uvjeta otkupa pšenice roda 2018. i ječma roda 2018., uz uvažavanje argumentacije koja se odnosi na dio obrazloženja rješenja pod točkom 3.3. o rokovima plaćanja, ocjena je AZTN-a kako postupanjem PPK Valpova nisu nametnute nepoštene trgovačke prakse kako one koje proizlaze iz navoda same prijave, a niti su nametnute bilo koje druge povrede ZNTP-a koje su propisane odredbama članka 4. do 12. ZNTP-a.

4. Odluka Vijeća

Vijeće je u skladu s ovlaštenjima iz članka 13. stavka 2. ZNTP-a, na svojoj sjednici 47/2021., održanoj 30. prosinca 2021., razmotrilo cjelokupno činjenično stanje i okolnosti utvrđene u ovom postupku te utvrdilo da nema zakonskih pretpostavki za daljnje vođenje predmetnog postupka. Iako su postojale indicije za pokretanje predmetnog postupka po službenoj dužnosti, AZTN tijekom ispitnog postupka nije pronašao dokaze kojima bi se te indicije potvrdile niti je pronašao druge dokaze o povredi odredaba ZNTP-a.

Razlozi za navedenu odluku Vijeća detaljno su obrazloženi u točki 3. obrazloženja ovoga rješenja.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća, riješio kao u točki I. izreke ovoga rješenja.

5. Objava rješenja na mrežnoj stranici AZTN-a

U skladu s odredbama članka 22. ZNTP-a, ovo rješenje će biti objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a, pri čemu će poslovne tajne sadržane u tom rješenju biti izuzete od javne objave.

Odredbom članka 1. točke p) ZNTP-a, poslovne tajne definirane su kao poslovne informacije određene općim propisom o zaštiti tržišnog natjecanja pa se slijedno tome na odgovarajući način primjenjuje odredba članka 53. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. i 41/21).

Slijedom iznesenoga, AZTN je riješio kao u točki II. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom u roku od 30 dana od dana primitka rješenja (članak 20. stavci 3. i 6. ZNTP-a, u vezi s člankom 23. stavkom 4. ZID ZNTP-a).

Predsjednica Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur.

Napomena: U skladu s odredbom članka 2. točke p) ZNTP-a u vezi s odredbama članka 53. ZNTP-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni znakovima: [***].